

Preek Hebreeën 6:18-20

- Schildwolde, 1 januari 2018 – nieuwjaarsdag
- Kees van Dusseldorp

Oudjaar: Jezus – onze hogepriester – geeft troost bij wat geweest is. Heb.4:14-16

Nieuwjaar: Jezus – onze hogepriester – geeft hoop bij wat komen gaat. Heb.6:18-20

Liturgie:

votum en groet

Gz.106

gebed

introdactie thema: oud-en-nieuw met Jezus, onze hogepriester

lezen: Heb.6:9-20

Psalm 110

Ps.16:1,3,5

preek: Heb.6:19-20

Ps.125

gebed

collecte

Ld.429

zegen (St Patrick)

De Heer zij voor u om u de juiste weg te wijzen.

De Heer zij naast u om u in de armen te sluiten.

De Heer zij achter u om u te beschermen tegen gevaar.

De Heer zij onder u om u op te vangen als u dreigt te vallen

De Heer zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.

De Heer zij om u heen om u te verdedigen als mensen over u heen vallen.

De Heer zij boven u om u te zegenen.

Zo zegene u de Heer, vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

Gemeente van Christus,

** leven met of zonder hoop

Wat hoop je dat het nieuwe jaar brengt? Heb je bepaalde verwachtingen? Verlangens? Ambities? En wat je hoop je dat niet gebeurt? Heb je bepaalde zorgen? Angsten?

Maakt het enig verschil wat je hoopt of niet? Verandert er daardoor iets? Het antwoord is 'ja'. Het maakt nogal verschil of je hoopvol in het leven staat, of dat je geen hoop hebt.

In mijn voorbereiding op deze preek zocht ik op internet naar informatie over 'hoop'. Wat is het precies, wat doet het met een mens, en waar haal je hoop vandaan? Tot mijn verrassing blijkt er nogal wat onderzoek gedaan te worden naar hoop.

Leo Bromans, een van de belangrijkste Belgische schrijvers, heeft er een wereldreis aan gewijd. Talloze interviews heeft hij gehouden over hoop. Zijn conclusie is: hoopvolle mensen zijn gelukkiger, gezonder en succesvoller. Dat wordt onderstreept door allerlei psychologisch onderzoek. Hoop wordt gezien als een positief kapitaal, dat mensen energie en kracht geeft, dat mensen in beweging brengt. Er wordt onderzoek gedaan naar de kracht van hoop voor patiënten in ziekenhuizen. Hoopvolle mensen knappen sneller op. Er wordt onderzoek gedaan naar de kracht van hoop voor leerlingen in het onderwijs. Hoopvolle leerlingen scoren beter. Er wordt onderzoek gedaan naar het effect van hoop bij gevangenen, in bedrijven, bij sporters en noem maar op. Maar ondanks dat het positieve effect van hoop wordt aangetoond, blijft het een vaag en wollig begrip. Het is niet gemakkelijk om precies te omschrijven wat hoop is.

Door onderzoekers worden aan hoop allerlei onderscheidingen verbonden. Er is hoop op korte en op lange termijn. Er is hoop als gegronde verwachting en hoop als meer romantisch verlangen. Hoop tussen zeker weten en onzeker wensen. Er is hoop in denken, in voelen, in verlangen. Hoop is soms nodig om te overleven, maar soms om te beheersen en te beïnvloeden. Hoop heeft te maken met de toekomst, maar geeft kracht in het heden. Er is verschil tussen hoop en optimisme. Kortom: als ik zo eens wat om me heen lees, dan wordt hoop beschouwd als een krachtige waarde voor mensen. Ontzettend boeiend onderzoek. Mensen zijn ongeneeslijk hopen van aard. Ze klampen zich – zelfs in de donkerste tijden – vast aan elk positief signaal dat hoop geeft. Uitdrukkingen in onze taal geven dat terecht aan: Zolang er leven is, is er hoop! Hoop doet leven! Dat God de bron van alle hoop is, wordt helaas door weinigen gezien. Dat alle hoop ten diepste opgeroepen wordt door Gods beloften, vind weinig erkenning.

Maar wel dat het verschil maakt of je leeft met of zonder hoop. Essentieel verschil voor je levenshouding. Voor je orientatie. Voor je motivatie en je inzet. En daarom verandert je wereld ook door de hoop die je hebt. Wie hoop heeft, gaat zich gericht inzetten. Gaat keuzes maken. En pakt daarmee de regie over zijn of haar leven.

Leven met hoop. Leven zonder hoop. Je ziet het aan iemands ogen. Aan iemands houding. Aan iemands inzet. Het maakt verschil! En daarom opnieuw de vraag: Ga jij als hoopvol mens 2018 in? Wat hoop je dat het nieuwe jaar brengt? En wat hoop je dat er niet gebeurt? En hoe is jouw concrete hoop verbonden aan de christelijke hoop?

** Jezus als hogepriester van de hoop

Jezus is de Hogepriester van de hoop. Zo wordt Hij ons geschetst in Hebreeën 6. En ik denk dat het aan het begin van een nieuw jaar goed is om daarbij stil te staan. Wat betekent het dat Jezus mijn Hogepriester is? Hij is de Hogepriester die het mensenleven kent. En de Hogepriester die mij, in mijn moeiten en ook in mijn zonden, met zich meeneemt, de hemel door, tot de troon van de Genadige. Dat is de troost die Jezus als Hogepriester biedt. Hij is makelaar van Gods barmhartigheid en genade. Daar hebben we gisteren bij stil gestaan. In het licht van oudjaar. Onze Hogepriester biedt troost bij wat geweest is. Hij is ook makelaar van hoop. Hij biedt hoop bij wat komen gaat! Hij leert hoopvol leven!

Ook voor christenen is hoop een belangrijke waarde. Een van de drie primaire christelijke deugden, in de serie van geloof, hoop en liefde. Ze komen uit de schatkamer van Jezus Christus. Hij geeft hoop! Onze Heer vindt het belangrijk dat jij hoopvol leeft. Niet alleen omdat je dan gelukkiger, gezonder en meer succesvol zou zijn. Maar vooral omdat de hoop je moed geeft om vol te houden. En het lef geeft om keuzes te maken. Door je oriëntatie op wat er komen gaat, ben je minder afhankelijk van wat er nu gebeurt. Van wat mensen vandaag denken en zeggen. Ook over jou. De Heer biedt jouw hoop in het leven!

Hoop heeft altijd te maken met de toekomst. Een verwachting, een verlangen van wat komen gaat. En hoe zekerder het vooruitzicht, hoeveel meer kracht de hoop heeft. Maar hoop heeft nog meer te maken met het heden. Hoe je vandaag vertrouwen krijgt, moed vindt, de mouwen opstroopt, weer vooruit kijkt en aanpakt. Hoop is er in soorten en maten. Een jong stel hoopt dit jaar te trouwen. Een vrouw hoopt dit jaar een vast contract te krijgen. Een man hoopt dat het dit jaar wel leuk om een paar kilo kwijt te raken. Zulke hoop geeft een eigen dynamiek: je gaat ermee aan de slag.

Maar de moeder van alle soorten hoop, is de hoop die Jezus Christus biedt. De hoop op het eeuwig leven met God, het bereiken van het vaderland, het binnengaan in de rust van God, de vervulling van Gods beloften. Dat is niet een christelijke variant van wat mensen allemaal kunnen hopen. Het is de moeder van alle hoop. Het reikt het verst, omvat alles en is het meest zeker. Onze Hogepriester belichaamt deze hoop. Hij mocht naderen tot God en binnengaan in de hemel. Daarom heeft een mens uitzicht en zoekt hij altijd naar iets positiefs. God zelf heeft de mogelijkheid om te hopen in het mensenhart gelegd. Hij roept de hoop op. Door zijn beloften. Door zijn Zoon, onze Hogepriester.

Wat wij moeten leren, is onze concrete hoop verbinden aan de Hogepriester van de hoop. Wat hoop je dat 2018 je brengt? Er zijn kleine en grote zaken waar je naar uitkijkt, waar je ontzettend naar verlangt, wat je met heel je hart hoopt dat gebeuren gaat. Verbind die hoop aan Jezus Christus! Zet je leven in het licht van de toekomst die Hij opent. Rek jouw concrete hoop op tot de horizon die Hij voor je opent.

Zet je toekomstig huwelijk in het licht van Gods liefde en trouw. Verbind je nieuwe contract aan het dienen van God. Geef je plan om af te vallen een plek in je gebed. verbindt al je concrete hoop aan Jezus Christus, de Hogepriester van de hoop! Dan hou je je verlangens. Maar raak je niet in wanhoop als het anders gaat. Dan blijf je bij je vurige wensen. Maar geef je ze tegelijk in handen van de Heer. Dan blijf je je compleet inzetten. Maar kun je het ook relativeren als het niet lukt. Omdat je weet dat de hoop die de Hogepriester biedt, in ieder geval wordt vervuld.

** goddelijke bevestiging

In de volksmond kan hoop iets heel onzeker betekenen. Kom je morgen nog? Ik hoop het wel. Denk je dat deze medicijnen iets doen? Ik hoop het heel erg. Maar ik weet het niet zeker. Die onzekerheid is gegeven met de onzekerheid van ons leven in deze wereld. Er zijn geen garanties. Leven, gezondheid, energie en omstandigheden in het nieuwe jaar, je hebt er maar beperkt controle over. Wie kan zeggen hoe hij of zij er volgend jaar op deze tijd bij zit? Hopen is daarom wel verlangen, maar geen zeker weten. Terwijl christelijke hoop juist een stellige en 100%-zekere verwachting is dat God zijn beloften waarmaakt. Dat je Hem kunt vertrouwen op zijn woord.

In Hebreeën 6 maakt de schrijver veel werk van deze zekerheid. Om maar heel duidelijk te maken dat je aan Gods beloften niet hoeft te twijfelen. Een mens twijfelt of het wel waar is, of God zijn beloften wel zal uitvoeren, of je het ook echt kunt verwachten. En vooral als het lang duurt, wordt de hoop een vaag gevoel op de achtergrond. Maar geen kracht meer in het leven.

De schrijver verwijst naar Abraham. God had hem beloften gedaan: een kind, een land en een zegen. Eerst was die belofte voldoende. Maar toen de jaren verstreken, doofde de verwachting. De twijfel sloeg toe: heb ik het wel goed begrepen, gaat het nog gebeuren, waarom duurt het zo lang? Toen herhaalde God zijn belofte en zwoer Hij erbij. God legde er een eed bij af. Zo zeker als ik leef, zo zeker zal ik doen wat ik heb gezegd. Een belofte en een eed. Dat gebeurt vaker in het Oude Verbond. Met een belofte en met een eed legt God zich vast op de komst van de Messias. Met een belofte en met een eed legt God zich vast op herstel van alle dingen. Zodat wij niet hoeven te twijfelen. Twee onomkeerbare acties: God heeft iets beloofd. En God heeft erbij gezworen. Misschien kun je het vergelijken met een belofte en een sacrament. Op twee manieren legt God zich vast. Zodat wij niet twijfelen aan de kracht van zijn belofte. En aan de betrouwbaarheid van zijn Woord.

En nu, lezen we in de Hebreeënbrief, geeft God nog een derde bevestiging. Zijn Zoon is al binnen in het hemelse heiligdom. Als eerste van een lange rij. Er ligt een anker in het hemels heiligdom. Jezus is dat anker. Hij is er al! Op de plek die God ons toezegt. Als voorloper. Een belofte, een eed en een anker. Een drievoudige bevestiging. Als het dan nog niet zeker is, dat God zijn beloften zal uitvoeren!

In dit leven is voor de toekomst niets 100% zeker. Aan die onzekerheid zijn we gewend. Ook al vinden we het soms lastig. Maar daardoor kan het ook gebeuren, dat onzekerheid en twijfel ook toeslaan als het over Gods beloften gaat. Juist daar is het niet nodig. God legt zich vast. Een belofte. Een eed. Een anker. Wat zou God nog meer kunnen doen om jou ervan te overtuigen dat Hij het meent? Hoe zou God je nog duidelijker op het hart kunnen binden dat Hij een rijke toekomst voor je heeft klaarliggen?

Ja, zeg je misschien, maar bestaat God dan wel? Zijn het niet allemaal woorden en verhalen? Waar zijn de bewijzen? Nee, bewijzen zijn er niet. Zoals van zoveel dingen in de wereld niet. Wel een belofte, een eed en een anker. Een drievoudige bevestiging om je ervan te overtuigen dat Gods Woord betrouwbaar is.

** anker achter voorhangsel

Hoe zit het met dat anker? 'Hoop is een betrouwbaar en zeker anker voor de ziel', zo leven we in Hebreeën. Vandaar dat in sieraden en christelijke logo's vaak een anker voorkomt. Als symbool van hoop. Dat is best bijzonder. Zou je van jezelf een anker kiezen als symbool voor je hoop? Het ligt niet voor de hand. Misschien eerder een kozijn, omdat de hoop je naar voren doet kijken. Of een klavertje-vier als uitdrukking van geluk waarop je hoopt. Of een wolkje, omdat je altijd hoopt op iets wat er nog niet is. Maar een anker??

Dankzij Hebreeën 6 is het anker het symbool van de hoop. Daarmee wordt iets van de zekerheid en vastheid van de hoop aangegeven. En vooral: hoe je hoop voor jouw leven zekerheid en vastheid geeft.

Een anker wordt vanuit een schip uitgegooid in de zee. Het graaft zich in en komt goed vast te zitten in de zeebodem. Daarmee krijgt het schip vastigheid. Het drijft niet weg. Het slaat niet tegen de rotsen. Het doorstaat storm en golven. Zo'n anker biedt veel meer zekerheid dan mensen door roeien of slepen kunnen bereiken. Soms zit een anker zo vast, dat er een speciale ankerlijn nodig is om het weer los te breken uit de grond.

Je ziel krijgt zo'n anker, zegt de Hebreeënbrief. De hoop is zo'n anker voor je ziel. Bij alles wat er gebeurt en wat er op je afkomt, raak je je uitzicht niet kwijt. En de aanwezigheid van God. Maar dit anker is niet in omlaag gegooid, in de zeebodem. Dit anker is omhoog gegooid, in de hemel. Als een werpanker die voor klimmers wordt gebruikt om klimtouw te bevestigen. Dit anker is in de hemel gegooid en heeft zich vastgehaakt in het allerheiligste, achter het voorhangsel.

Achter het voorhangsel, in het allerheiligste? Stond daar niet de gouden ark van Gods aanwezigheid? Lag daar niet het verzoendeksel? De verzoeningsplaat, zoals nu in onze vertaling staat? Ja precies! Daar haakt het anker vast. In de verzoening die Jezus Christus heeft bewerkt. In de vergeving van de zonden, de rechtvaardiging van de zondaar, de heiliging, de genezing, de bevrijding, de vervulling. Daar vind je leven vaste grond. Een ankerplaats voor je ziel. In het allerheiligste.

Nee, jij hebt je anker niet op goed geluk omhoog gegooid. Je Hogepriester heeft jouw anker meegenomen door de hemel. En bevestigt in het allerheiligste. Zodat jij een gezekerde lijn hebt om ook de hemel door te gaan. Hij is de voorloper. De verkenners, de voor klimmer, die de route begaanbaar maakt. Zodat jij je aan Hem verbindt en Hem volgt. En thuis komt bij God. Verzoening vindt voor je leven. Rust vindt voor je ziel. Welkom geheeten wordt in je hemels vaderland.

Je toekomst ligt vast in Jezus Christus. Hij is het anker voor je ziel. Daar wordt de christelijke hoop geboren. Voor de toekomst is geen angst meer nodig. Geen angst voor mensen en geen angst voor God. Want Jezus is je Hogepriester, die jou met God verzoent. Laat je dan door Hem verzoenen met God! Laat je geen onzekerheid los. Zowel over je leven als over je sterven. Want je hoop is door Jezus verankerd in God.

** leven met hoop

Wat is je hoop voor 2018? Wat hoop je dat het nieuwe jaar brengt? Voor jezelf, voor je gezin, voor de kerk, voor ons land? Heb je verlangens? Zorgen?

Zekerheden die veilige havens lijken en er als vaste ankerplaatsen uitzien, blijken toch niet zo zeker te zijn. Aardse zekerheden als een goed inkomen, een mooi gezin, een stabiele gezondheid. Culturele zekerheden als onze nederlandse tradities, onze gewoonten, de manier waarop we met elkaar omgaan. Maatschappelijke zekerheden omgaan met ouderen en zwakken, respect voor het leven, ruimte voor christenen. Kerkelijke zekerheden als de uitleg van de bijbel, een zekere herkenbaarheid in geloofsbeleving en liturgie, een gezamenlijke visie op ambtsdragers, sacramenten, schepping.

Er verandert veel. Er zijn allerlei meningen. Er is veel onzeker. Waar vind je houvast? In de traditie? Zoals het altijd ging? Maar die heeft z'n beperkingen, zeker met het oog op hedendaagse vragen. In je eigen overtuiging? Zoals jij denkt dat het moet? Maar die is beperkt, omdat jij nog zoveel niet weet en niet overziet. In jouw beleving? Wat voor jou goed voelt en wat niet? Maar dat kan je lelijk in de steek laten.

En toch is er geen reden voor moedeloosheid. Voor lijdelijkheid. Voor relativisme of voor een pluk-de-dag mentaliteit. Er is goede hoop. Waarin je leven kunt. Hoop voor jezelf, voor een ander, voor de gemeente, voor onze samenleving. Als je je anker door Jezus Christus hebt laten vastmaken in het allerheiligste. In de verzoening voor je leven. In de hoop op wat er voor je klaarligt. Een door God drievoudig bevestigde hoop: Door een belofte. Door een eed. Door een anker, je Hogepriester Jezus Christus. Bij alles wat verandert en onzeker kan zijn, ligt daar je houvast. Jezus, onze Hogepriester, biedt hoop bij wat komen gaat.

Klinkt dat gemakkelijk? Beetje algemene zoete christelijke bla-bla? Vergis je niet! Het is heel hard werken om aan die ankerlijn vast te houden! En niet tegelijk allerlei andere lijntjes vast te willen houden. Het vraagt geloof en bekering om alles van je Hogepriester te verwachten en te accepteren dat alleen in de verzoening met God je toekomst ligt. Juist als je zelf zulke vurige wensen en concrete verlangens hebt. En je zo graag wat meer hoop zou hebben op geluk, liefde en energie. Om dan eerst op te kijken naar je Hogepriester, je te laten vullen door zijn geluk, liefde en energie, dat lukt veel mensen niet. Dat lukt mij ook niet, als de Geest van Christus mij daar niet steeds bij helpt.

Maar dan is de hoop ook werkelijk een kracht om te leven. Mijn leven ligt vast bij God! De toekomst is zeker, ja eindeloos goed. Dan kan ik met opgeheven hoofd mijn weg gaan in deze wereld. Niet zonder tegenslagen en teleurstellingen. En die zullen heel zeer doen. Niet zonder fouten en gebreken. En daar zal ik mij ontzettend rot over voelen. Niet zonder onmacht en missers. En daar zal ik moeilijk vinden om los te laten. En toch leven! Keuzes maken, woorden spreken, hulp bieden, verantwoordelijkheden oppakken, in balans blijven. Zoekend naar wijsheid, liefde en moed. Biddend of de Heer het heiligen en gebruiken wil. Want ik heb een Hogepriester. Hij biedt hoop bij alles wat komen gaat.

Amen